

Et Blik ind i Fremtiden

Taler

Jacob Hersleb Sodemann

Dato

20 oktober 1814

Sted

Stortinget

Omstendigheter

Unionsforhandlingene med Sverige

- 1 Den Forbitrelse, der paa nærværende Tid brænder i Nordmandens Hjerte mod
de Svenske, grundet paa et maaske uudsletteligt Nationalhad og forøget ved det
skjændige Udhungrings-System, for hvilket mange af vore Landsmænd ere
blevne Offre, synes at ville bortstøde ethvert Forslag til Forening med Sverige
5 under een Konge.

- Vel kjender jeg Nordmænd, for hvilke Liv og Formue er kostbarere end
Fædrelandets Frihed og Ære; men jeg kjender og dem, der ansee Intet for
kostbart for dette store Formaål. I Norges Dale boer en stærk og kraftfuld,
10 endnu af Overdaads Smitte uangreben Slægt, gammel af Sind og gammel af
Sæder. Hvad vil den sige, naar den hører, at gamle Norge, førend ethvert Tilbud
forsøgt, uopløseligen bandtes til Sverige og dets Konge? Bedrager jeg mig ikke,
vil Blodet koge i dem ved dette skrækkelige Budskab, og hvo beregner Følgerne
af daleboernes Harme?

- 15 Et Oprør, svarer man, af en udisciplineret Hob uden Anfører er let at dæmpe.
Uden Anfører? nei, da kjende vi ikke den norske Kriger ret, naar vi for Alvor
kunne troe, at en Opstandshær, der havde svoret at døe for Norges Frihed og
Ære, skulde mangle Anfører. Tusinde vilde fremstille sig, naar de øinede
20 mindste Mulighed at bryde Norges paatvungne Lænker. De vilde spotte Farer
og haane Døden. Da blussede Oprørs-Luen i Norges Dale; til at dæmpe den
vilde egne Kræfter være afmægtige; svenske bevæbnede Skarer rykke nu ind i
Landet, for at straffe Oprørerne, men denne Straf vilde ramme Norges bedste
Sønner. Maaske vilde det lykkes at dæmpe Opstanden; men Ilden vilde ulme
25 under Asken, og netop derfor vilde svenske Soldater holde Landet besat. Nu er
da Norge en erobret Provinds, underkastet vilkaarlig Behandling. Hvem gruer
ikke for saadan mulig Tingenes Vending?

30 For den alvidende Gud besværger jeg Nationens Repræsentanter at tage mine
Ord i alvorlig Overveielse. Vender jeg mit Blik til Fremtiden, da synes jeg at
kunne forutsee, at enhver anden end en fast og uopløselig militair Forening
mellem begge Riger vil vorde af kort Varighed. Sæt endog, at Nationen, bedøvet
af det første tunge Slag, der rammede den, for Øieblikket qvalte sin Harmes
35 Udbrud, kunne vi deraf drage den Slutning, at Nordmanden kunde glemme, at
han engang havde svoret en fri Constitution under sin egen Konge, og derved
aabnet sig de skønneste Udsigter til Frihed og Lykke? Løven er ikke død, fordi
den sover.

40 Det svenske Folk, at Naturen uroligt og krigersk, vil aldrig kunne glemme Tabet
af Finland, og dets øvrige gamle tabte Provindser, og derfor benytte en given
Leilighed, naar Russland er i Krig med en anden mægtig Magt. Russland paa sin
Side vil da neppe glemme at ægge Norge til at gjenvinde dets Frihed. Et Tusinde
Russer, landsatte i en af de Egne, hvor Frihedsluen blusser klarest, vilde være
45 nok til at vække Mindet om fordums Dage, da Vold og Hunger tvang Norge til
at opgive sin Ret. Skarevis vilde Dalesønnerne strømme til for at udfrie
Fædrelandet. Atter nye Udsigter til Borgerkrig. Sverige vil anstrænge sine
Kræfter for at straffe de saakaldte Oprørere. Lykkes det, da vente
skjændselsfulde Lænker Nordmanden i flere Aarhundreder. Forrige Aars
50 politiske Omveltninger synes at opklare dette mit Blik ind i Fremtiden.

Kilde

Storthings-Efterretninger 1814-1833, bd. 1, s. 152-153.

Emner

55 1814, Innlegg i Stortinget

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/et-blik-ind-i-fremtiden>

60

65